
Ekonomické desatero #4

Příkazce operace a správce rozpočtu

V tomto článku se dozvíte základní informace, které se vztahují k nakládání s veřejnými prostředky, resp. k nakládání s finančními prostředky VVŠ dle zákona o finanční kontrole ve vazbě na novou jednotnou centrální metodiku (JCM) v oblasti controllingu od roku 2024.

Veřejná vysoká škola (VVŠ) se řadí mezi subjekty, které hospodaří s veřejnými prostředky státního rozpočtu, a tudíž podléhá zákonu o finanční kontrole (ZoFK). Tento zákon ukládá povinnost zavedení finanční kontroly jako systematického procesu, který zajistí kromě kontrolních metod a kontrolních postupů i schvalovací, operační a hodnotící postupy, a to včetně revizních a auditních postupů interního auditu. Provádění interních auditů pak musí prokázat funkční mechanismus řídicí kontroly, a to včetně účelného, efektivního a hospodárného nakládání s finančními prostředky.

Kdo jsou odpovědné osoby v rámci schvalovacích postupů řídicí kontroly?

- Příkazce operace – osoba odpovědná nejen za věcnou náplň předmětu nákupu ve vztahu ke konkrétnímu zdroji financování a jeho struktuře, ale i za efektivní, účelné a hospodárné nakládání se svěřenými finančními prostředky (odpovídá tedy za to, že příslušný nákup je potřebný pro to, čeho má být za peníze z příslušného zdroje dosaženo, lze to z tohoto zdroje zaplatit a je to finančně přiměřené).
- Správce rozpočtu – osoba odpovědná za dostatečné krytí finančních prostředků na konkrétním zdroji financování a v položkové struktuře rozpočtu (tedy ručí za to, že v příslušném zdroji je dost peněz na odpovídající položce rozpočtu).
- Hlavní účetní – osoba odpovědná za soulad podpisových oprávnění ve vztahu k dostupnosti s konkrétním zdrojem financování v místě a čase a za soulad údajů o dlužníku či věřiteli, výši a splatnosti vzniklého nároku či závazku (tedy zaplatí včas, pokud včas obdrží správné podklady potvrzené odpovídajícím příkazcem a správcem, a správně to zaúčtuje).

Zastupitelnost těchto odpovědných osob je dána vnitřním předpisem a také technickými možnostmi ekonomických systémů, s nimiž UK pracuje. Pravidla zastupování osob zajišťujících schvalování dle ZoFK určí jednotná centrální metodika platná od roku 2024.

Odpovědné osoby vystupují vždy ve vztahu ke konkrétnímu zdroji financování. Za konkrétní zdroj financování je dle jednotné centrální metodiky (JCM) považován controllingový řetězec, který se skládá z konkrétního střediska, konkrétního kódu zdroje financování dle typu poskytovatele (nebo obchodního partnera) a konkrétní zakázky.

V podmínkách UK je předběžná kontrola zajišťována **ve vztahu k příjmům**:

- před vznikem nároku – příkazcem operace
- po vzniku nároku – příkazcem operace a hlavní účetní

V podmínkách UK je předběžná kontrola zajišťována **ve vztahu k výdajům**:

- před vznikem závazku – příkazcem operace a správcem rozpočtu
- po vzniku závazku – příkazcem operace a hlavní účetní

Vykonání předběžné řídicí kontroly je doloženo podpisem odpovědných osob v daném místě a čase. Obvykle jménem, podpisem a datem provedení této kontroly. U elektronického schvalování pak jménem, datem a časem provedení této kontroly.

Mechanismus číslování zakázek, středisek a typu poskytovatele příjmu bude v průběhu roku 2024 napříč UK centralizován. RUK bude mezi prvními součástmi, na kterých bude změna realizována.